

SCHOOL EN LEVEN.

WEEKBLAD

VOOR OPVOEDING EN ONDERWIJS IN SCHOOL EN HUISGEZIN,

ONDER REDACTIE VAN

Verschijnt elken Donderdag.

JAN LIGTHART EN R. CASIMIR.

Advertentiën 15 cent per regel.

Te Groningen bij J. B. WOLTERS.

Redactie-adres:
Tullingsstraat 4, 's-Gravenhage.

Prijs per jaargang van 52 nummers met
wetenschappelijk bijblad fr. p. / 3,90.

DE DOOD.

Dramatische schets, door een kind

door

NANNIE v. WEHL.

Ik zelf kan geen dramatische schets schrijven. Ik heb niets in me, om dramatiek te leveren; ik laat er mij passief door verstarren of verpletteren.

Maar ik zal U vertellen, hoe een kind voor mij eene dramatische schets improviseerde en opvoerde.

Het was een heel klein, heel tener kind. Een jongetje van zes jaar. Hij gaf den indruk of een ademtocht hem had kunnen opnemen en weg laten drijven door de lucht als een zaadpluis. Lelieblank was zijn lief klein snuitje, zilverblond zijn krulletjes, blauw als korenbloemen zijn oogen. Hij droeg, op de dagen der opvoering, een pakje van heel lichtbeige sportfluweel, met een lichtblauw zijden das, wat het zwevend lichte van zijn voorkomen verhoogde. 't Was een kind als een manestraal.

Er was een booze, oude tante ziek. De moeder van het kind ging iederen middag naar haar toe, tot den avond.

Verschillende omstandigheden, die ik niet allemaal uit kan leggen, maakten het noodzakelijk, dat het kind meeging, iederen middag, naar het huis, waar weldra eene booze, oude juffrouw zou sterven — iederen middag ging het, behalve dan, als ik het mee kon voeren naar het bosch en het van zijne moeder afgedwongen had.

Het kind woonde in de uiterste buitenwijken, daar, waar het zoo uit de deur der woning de Boschjes in kon hollen, om te zijn, waar het hoorde, tusschen groen en bloemen. En iederen middag moest het de stad intrekken, eerst door de mooie, villa-achtige buitenwijken, dan door de breede hoofdstraten, dan slokte het oude deel der stad, met zijn nauwe, drukke straten het mooie, blonde kind op, — dan klom het langs een donkere trap naar boven en was in het benauwde bovenhuis, nitzierende op vele bovenhuizen, was in het huis, waar een oude, booze juffrouw moest sterven.

Ze moest het kind iederen dag zien. En dat doet vermoeden, dat ze toch niet zoo'n heel erge, in-booze juffrouw was, nietwaar?

Nu, ik zal haar ook niet oordeelen, maar ze toonde nooit iets anders te zijn, zelfs niet, al zag ze dat kind als een manestraal.

Ik heb haar altijd kwalijk genomen, dat ze het kind wilde zien, en toegaf aan dat verlangen.

Want ik verbeeldde me altijd, dat, als ik moest sterven, zooals zij, op een bedompt bovenhuis, zoo leelijk oud geworden, zoo afschrikwekkend leelijk gemaakt door de ziekte, die mijn dood zou zijn, dat ik dan geen kinderen zou ontstelen aan bloemen en zonneshijn, omdat ik er nu naar verlangde, ze te zien!

Ik hoop, dat ik, als 't ooit zoo ver mocht komen, mijn verlangen zal weten te beheerschen, en zal bedenken, dat ik een oude leelijke juffrouw ben, die gauw dood zal gaan — inplaats van een kind te belasten met het aandenken aan mij, als aan de wolf in het bed van Roodkapjes grootmoeder.

Als het kind dan eenigen tijd met zijn oogen als korenbloemen de oude juffrouw had aangestaard, dan mocht 't weggaan en spelen in de achterkamer, die uitzag op een plaatsje, omringd door muren, hoog en blind als van gevangenistorens.

Mijn lieve manestraal, wat was ik blij, toen de oude, booze juffrouw eindelijk dood was, en ik niet meer hoefde te dwingen bij je moeder, om je mee te krijgen naar het bosch!

Den eersten dag den besten, dat 't mogelijk was, gingen we er op uit.

Het kind liep naast me in den zonneshijn, die zijn krullen deed glanzen. Hij zei niets, maar keek, keek met beide oogen naar de boomen, naar de bloemen. 't Was lang geleden, dat hij er zoo vrij tusschen rondgewandeld had.

Een rijtuig kwam ons tegemoet. Er zat een oude dame in, dat zag ik vooruit al aan het kleine rijtuigparasolletje van gerimpelde zijde. Toen het rijtuig ons vlak voorbij reed, vestigde een oude dame met een goedig gelaat hare blikken op het kind, dat zijn mutsje afnam, en groette heel vriendelijk.

Ik kende haar niet en 't kind scheen dat aan mij te zien, want hij zei ophelderend: „Dat is die mevrouw — van de stoel”. En opeens lachte hij met zijn zacht schaterlachje.

„Wat meen je, kind?” vroeg ik verwonderd.

„O, Nannie 't was zoo gek, tante Fo wou niet luisteren —”

Ja, tante Fo was altijd een booze, onwillige juffrouw geweest. We waren bij een tuinhek gekomen, dat den tuin van een villa van de Boschjes afscheidde. 't Was zoo'n lek van ijzer, op eene breede, gemetselde rollaag.

't Kind ging opeens op de rollaag zitten, met zijne handjes op zijn knieën en keek me aan.

„Zoo was 't,” begon hij. Hij hief 't handje op en wees op mij met de beweging van een middeleeuwsch acteur, die de mise-en-scène verklaart. „Dààr lag tante Fo, en dààr stond Maatje en daar zat ik, achter de deur, en hier” — hij wees op zichzelf, „zat de Mevrouw uit 't rijtuig. En ze zei” —

Hij vouwde de handen als in wanhoop en jammerend klonk zijn stemmetje: „Tante Footje, tante Footje, één woordje — voor de rechterstoel!”

„Kijk, zoo was 't”, vervolgde hij weer gewoon, opspringend van de rollaag.

„Kind, pluk een heele bos eereprijs voor me, zooveel als je dragen kunt, want de vaas, die jij me gaf op mijn verjaardag, moet vol.”

Weg rende 't kind en ijverig doolde hij op 't grasveld rond, plukkend de blauwe bloempjes, die ik vroeg.

Ik zette mij op de rollaag neder en vergat alles om mij heen. Heere God! dat was een drama! Ik zag de donkere ziekenkamer, ik zag de zieke wier onwillige ziel het Hemelrijk niet in kon gaan, die de aarde niet verlaten wou — en die toch heen moest! Waarheen dan? denk ik met ontzetting. „Waarheen dan?” schreit de goede, oude dame, die deze onwillige booze ziel toch nog heeft liefgehad en nu om harentwil bekommerd is. En ik hoor, hoe ze jammerend haar stem verheft: „Juffrouw Footje, hoor mij aan! Doe afstand van de aarde, bid tot God om vrede voor Uw ziel, straks zult ge voor Zijn rechterstoel staan!”

Een kus van 't kind roept me wakker uit mijne overpeinzing.

„Kom, kind, laten we gaan wandelen, ver de duinen in en vertel dan aan Maatje, hoe de geiten springen en wat hun hoedstertje zei — weet je wel, dat aardige hoedstertje met de lange, blauwe breikous!”

Een week later zoowat ging ik weer met 't kind uit.

Ik had correctiewerk bij me en zocht daarom eene zandplek op, waar 't kind zich alleen kon vermaken met graven en ik rustig kon werken, op den zodenrand, rondom de plek, gezeten.

Ik had 't niet moeten doen, nièt 't kind aan zichzelf moeten overlaten. Want 't kind was stil en in zichzelf gekeerd, meer dan anders. En er was geen zonneschijn. — Grijs hing de lucht neer, een geheimzinnige stilte heerschte rondom. — Dof dreigend klonk 't verwijderde stadsgerucht. — Maar ik had te werken, en ik dacht nièt na. Toen liet ik 't kind, voor mijn gemak, aan zichzelf over — dat doet men wel meer.

't Kind groef een' kuil, maakte vormpjes van zand, wierp zijn kuil weer dicht.

Na 't eerste kwartier zag ik al niet meer, wat 't deed.

Zóó druk werkte ik, dat ik niet eens opmerkte, hoe lang achtereen het zilveren stemmetje zweeg.

Eindelijk werd zachtjes een handje op mijn' schouder gelegd. „Ik heb wat gemaakt, Nan, kijk eens”, zei hij verzoekend. „Ginds is 't, achter dien struik.” Ik stond op en ging mee. „Daar, de handen van tante Fo, Nan.”

Groote God —

Star van verschrikking zag ik toe. Wat hadden de lange uren in de nabijheid van de booze, oude juffrouw, die niet sterven wou, uitgericht?

Wat had het zonder droefheid praten van eene doode uitgericht? Wat had het denken aan een graf, waarin je gelegd wordt, al wil je niet, uitgericht? En wat maakte het stille uur, in de grijze eenzaamheid van een regendag van het tengere, blonde kind?

Voor me lag een hoopje zand.

— Daaruit staken twee zwarte handen, als in wanhoop uitgestoken, de vingers zich krommend, alsof ze zich wilden vastklemmen aan de ijle lucht — straks zal de booze, onwillige juffrouw uit haar graf komen — ze worstelt al onder de aarde.

Het kind had toevallig een paar zwartzijden handschoenen van zijne moeder in zijn zak. Die had het met zand gevuld en met de polsen in het hoopje zand gestoken.

Nooit zag ik treffender symbool van den alles overwinnenden Dood aan wien zich alles onverbiddelijk moet onderwerpen, zelfs de onwilligste — dan deze handen, in stomme, radeloze vertwijfeling opgestoken uit de aarde.

Toen heb ik 't kind op mijn schoot genomen, heb 't dicht, dicht tegen me aangedrukt, dat 't niets meer zien zou van den grauwen regendag, niet meer voelen zou de giftige eenzaamheid, en ik heb 't een sprookje van Andersen verteld, dat in mijn geheugen lag als enkel goud en zonneschijn en engelengejuich.